

DOMOVINA

Ishaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Depisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake pete vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četiri leta 2 kroni, katere naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Celjski izgrede.

(Interpelacija poslancev Žičkarja, Berkša in tovarišev na ministra notranjih del)

Razne dogodbe povodom obiska Čehov v Celju dne 9. in 10. avgusta 1899. silijo podpisane, da stavijo naslednjo interpelacijo:

Ko so prišli Čehi 9. avgusta 1899 v Celje, so bili tako oni, ko so zapustili kolodvor, kakor tudi spremljajoči jih Slovenci sprejeti po druhal, ki jim je grozila s palicami in tulila „Abzug“ in „Pereat“. Vojaški kordon je to druhal zadrževal, da ni začela „Narodni dom“ napadov. Redarji, raztreseni med množico, so to mirno gledali, se smejali, a niso našli povoda, demonstrante razgnati in razgrajajoče aretovati.

Pri graški mitnici so postali naskoki močnejši. Na sprevod so jeli leteti kameni. Neki Čeh je bil zadet in težko ranjen. Policija je mirno stala pred to druhaljo, je gledala, kako meče kamenje, a se ni ganila in ni nikogar aretovala.

Pri prihodu v „Narodni dom“ je demonstracija s policijsko asistenco postala še večja. Med dopoldansko demonstracijo zahtevala je razgrajajoča množica od policije, da ji izroči slovensko zastavo, ki je bila poleg cesarske razobešena na „Narodnem domu“. Šest redarjev, na čelu jim stražmojster Mahr, je siloma vdrlo v podstrešje „Narodnega doma“. Sneli so slovensko zastavo in jo nesli na mestni urad, dočim je demonstrujoča druhal, ko je padla zastava, kričala „Heil Deutschland“, „Pereat Austria“, mahala s klobuki in razkrita pela „Wacht am Rhein“, med tem ko so redarji salutirali. Slovenski odvetnik dr. Ivan Dečko je bil od zadaj napaden in s kamenom po glavi udarjen in to v pričo policije, ki sicer ni prišla Donaua, kateri je pozneje pri kazenskem sodišču dobil postavno kazen, pač pa Slovenca Perdana in Detička, ki sta storilca v trenutku dejanja prišla in ga hotela izročiti policiji. Tudi urarja Salmiča in faktorja Spindlerja sta hotela dva celovška redarja aretovati, pa sta ju pustila, ker sta se za Nemca izdala.

Pri povratku čeških gostov in Slovencev od Starega grada v „Narodni dom“ so bili isti neposredno pred vojašnico, koder se pride iz Gosposke ulice na Jožefov trg, po večji divji druhal tako napadeni, da je moral vojaški oddelek, ki je bil pripravljen v vojašnici, napadenem prihiteti na pomoč in napadalce razgnati. Letelo je kamenje in je bilo več Slovencev zadetih in ranjenih. Policija je mirno asistiralna tem izgreedom, obrnjena proti Slovanom, tako, da je razgrajajočem hrbet kazala; storila ni ničesar, in seveda tudi ni videla nikogar kamenje metati. Ko je bila gospa Perdanova po nekem kamenu zadeta in je njen mož prijel storilca, da bi ga izročil policiji, je slednja storilca izpustila in aretovala Perdano.

Že med banketom pridrli so policaji pod vodstvom stražmojsta v „Narodni dom“ in zahtevali, da se odstranijo na balkon in pri oknih stoječi ljudje, in da se okna zapro, ker to zahteva razgrajajoča množica. Tudi med koncertom in ponoči so zahtevali, da se okna z zastirali zagrnejo in je sploh policija, prihajajoč opetovano

in brez vsacega vzroka v notranje prostore „Narodnega doma“, motila zbrano družbo in zabavo.

Znano je, da sta bili ponoči dve skupini Slovencev, ki sta mirno domov šli, od prežečih tolovajskih čet napadeni, pobiti in s poleni ter „todtchlägerji“ pretepani toliko časa, da so bili dotičniki brez zavestni. Da bi to delo laglje zvršili in da bi ne bili spoznani, so tolovaji poprej luči ugasnili. Na edni strani pri ljubljanski mitnici so bili trije žalaki Slovenci, Gostinčar, Reicher Kač zavratno napadeni, na drugi strani v Šolski, oziroma v Gosposki ulici pa so bili trije celjski Slovenci, Bovha, Beg in Pokorn, napadeni in pobiti.

Policija se ni nikjer prikazala, ker je deloma v gostinjah „pri angelju“ in „pri črnem orlu“ v družbi razgrajajoč pijančevala, deloma na stražnici v mestni hiši spala. Ko so napadenci po dolgem boju že brez zavesti ležali na tleh, prišla je policija in aretirala pobite na tleh ležeče Slovence, Gostinčarja, Reicherja, Bovho in Bega, dočim je pustila napadalce oditi in je pustila aretovance med eskortiranjem pretepati. Dr. Becku, ki je z revolverjem z morilskim namenom od zadaj ustrelil na aretovanega Bovho in ga zadel na glavi, se ni zgodilo ničesar, ker je po nazoru policije to smel storiti. Aretovanemu Gostinčarju je bila roka na členku pri vklepanju tako stisnjena, da je muskulatura otrpnila in roka več mesecev ni bila rabljiva. Beg in Pokorn sta bila kasneje izpuščena, Gostinčar in Bovha pa potem, ko sta čez mesec dni presedela v preiskovalnem zaporu, sta bila od obtožbe radi hudodelstva težke telesne poškodbe oproščena.

Dne 10. avgusta, predno so se Čehi odpeljali, ponavljale so se demonstracije in izgrede tako, da je moralo vojaštvo intervenirati. Med groznim krikom in ob vihtenju gorjač letelo je čez vojaški kordon kamenje na Čeha in Slovence, ki so korakali na kolodvor in je bil neki Čeh na glavi težko ranjen. Čudno je, da je bila na kolodvoru pripravljena ambulanca, kjer je bil ranjeni Čeh obvezan. Vedelo se je torej vnaprej, da se zgrede kaznjiva dejanja, a v zvezi temu se ni za osebno varnost ničesar storilo; policija, ki je bila raztresena med tulečo druhaljo, je sama demonstrirala.

Slovenem, ki so ostali na kolodvoru, je uradni predstojnik Fürstbauer svetoval, naj mirno čakajo, dokler se množica ne razide. Seveda se Slovenci niso ravnali po tem ironičnem nasvetu, nego so šli po železniški progi v celjsko okolico, ker se niso upali naravnost domov iti. Ko je videla krvoločna množica, — ki je čakala pred kolodvorom na Slovence z namenom, da jih napade — da Slovencev ne bo, se je razdelila na dva dela. Eden del je divje kričaje šel proti Straussovemu hotelu, drugi del pa razgrajaje in prepevaje „Wacht am Rhein“ pred Weberjevo hišo ob kapucinskem mostu. Ker Slovencev ni bilo, se je druhal, med katero je bilo 13 redarjev in sicer 5 celjskih ter 8 celovških, lotila stanovanja Slovencev Žimnjaka v Weberjevi hiši. Razgrajala in psovala je strahovito ter stanovanje obmetavala s kamenjem in nesnago. Vse to se

je zgodilo ob asistenci slavne policije, ki, dasi številno zastopana, ni hotela demonstracije preprečiti.

Na večer dne 10. avgusta se je izvršil svoj čas v vseh dnevnikih popisani, že poprej nameravani in skrbno pripravljeni napad na hišo dr. Jos. Serneca, na „Narodni dom“, na opatijo in na kaplanijo. Povsem po vojaško je šla velika tolpa, oborožena s kamenjem, organizirana v dvojnih vrstah in spremljana ob strani in od zadaj od redarjev po Graški ulici, kjer je metala kamenje na izložbo slovenskega fotografskega ateljeja, ter po Grabnu krenila pred hišo dr. Jos. Serneca. Opustošenje, ki se je ob asistenci policije izvršilo, je bilo čudovito. Aretovan ni bil nihče, naznanjen nihče. Drugi dan so pasantje občudovali množino kamenja ob obeh frontah silno poškodovane hiše.

Na to je razbojniška druhal, katero je spremljala policija, šla mimo „Narodnega doma“. Metala je kamenje v veliko okno — pred očmi policije razbila veliko šipo. Potem je šla po Gosposki ulici pred opatijo in kaplanijo, kateri je s kamenjem obmetavala in pri katerih je šipe razbila. Energičnemu nastopu gospoda Milana Hočavarja, ki je z okna opazoval izgrede in ostrim tonom opominjal policijo, se je posrečilo preprečiti večjo škodo. Aretiran ni bil nihče, naznanjen nihče! Iz previdnosti, da bi nihče ne bil spoznan, so dali poprej luči v obližju naskakovanih poslopij ugasniti.

O vseh teh kaznivih činih in dogodbah, katere je policija sama najbolje in od blizu videla, ni ta policija podala nobene kazenske ovadbe. Oškodovanci, dr. Jos. Sernec, dr. Ivan Dečko in preč. g. opat Ogradi so bili primorani, hudobne poškodbe in opustošenja naznaniti in s tem povzročiti predpreiskavo, dasi so te dogodbe bile notorične in tudi c. kr. državnemu pravdnistvu v Celju znane.

Tudi za večer 11. avgusta so pripravljali in napovedali nove napade na hišo dr. Josip Serneca, na „Narodni dom“, na hiše c. kr. notarja Detička, dr. Ivana Dečkota in posestnika mlina Petra Majdiča. Dotični so pri c. kr. okr. glavarstvu prosili varstva po c. kr. orožnikih. To pa se je dovolilo samo za dr. Ivana Dečkota in Petra Majdiča, ker se njiju hiši nahajate zunaj mestne meje; dočim spadajo hiše družih pod kompetenco mestne občine celjske. Vsed tega sta bila dr. Jos. Sernec in dr. Ivan Dečko v imenu posojilnice primorana, storiti druge korake, kateri se bodo kasneje omenili. (Dalje prih.)

Državni zbor.

10. Seja. (Čitanje dopisov. — Interpelacije. — Predlogi. — Poročilo o sestavi zdravstvenega odseka. — Podrobna razprava o rekrutnem zakonu.)

Predsednik Fuchs poroča o prošnjah za dovoljenje kazenskega postopanja proti poslancem Stojalowski, Bernerju in Schoiswohl.

Posl. Götz in tovariši interpelirajo ministrskega predsednika zavoljo cesarskega potrjenja zakona, sklenjenega v državnem zboru, tičočega se odprave državnih cestnih in brodar-skih mitnic.

Posl. Lorber interpelira glede predložitve zakonskega načrta nanašajočega se na ustanovitev državne zadržne banke.

Posl. Biankini: zavoljo iztiranja hrvaških delavcev iz Zjedinjenih držav.

Posl. Luginja: glede melioracij in zgradb cest v okraju Pazin.

Poslanska zbornica je razpravljala na to o rekrutnem zakonu isto dognala ter sprejela zakon odklonivši vse predloge stavljene po manjšini.

Govorili so posl. Hočica: Izpodbija mnenje, češ, da je nemščina neobhodno potrebna v armadi. Armado je treba marveč povečati, mornarico pomnožiti. Zveza z Nemčijo nas je privedla le v odvisnost od poslednje. Glavna stvar v armadi da je ponemčevanje in centralizacija; omenja zopet zadeve zaradi znanega „Zde“ in mnogih samomorov med vojaki.

Naprednjak Pfersche izjavi, da bo glasoval za zakon, toda proti predlogom manjšine, ker so le obstrukcijske šale (?). On je proti znižanju vojaštva, ker se to brez Ogrske ne more doseči. Tudi je zoper pogojni sprejem zakona, ker je tak dvomljive vrednosti. Položaj v parlamentu imenuje zrcalo avstrijskih razmer, parlament sam pa orodje vlade.

Razprava se zaključila. Posl. Reichert predlaga resolucijo: v §. 60 naredbe domobranskega ministerstva z dne 15. aprila 1889 navedeni razlogi, za oproščanje od vojaščine iz družinskih razmer, naj veljajo le za demonstrativne, ne pa taksativne, t. j. razven v §. navedenih slučajev naj se pripusté še drugi kot taki razlogi.

Generalni protigovornik Böheim želi, da bi se vojaška uprava na domače obrtnike pri naročitvi svojih potrebščin bolj nego doslej osirala.

Posl. Plass (kat. ljudska stranka) priporoča sprejem resolucije Grossmanove in želi, naj bi se rezervisti za časa žetve ne le ne klicali k orožnim vajam, ampak naj bi se vojake ta čas pošiljalo na dopust.

Poročevalec Popovski izjavlja v imenu domobranskega odseka, da za sedaj ni mogoče predlogov manjšine sprejeti ter priporoča, naj se isti izroče domobranskemu odseku in naj se zakon sprejme.

Nato je bil zakonski načrt v drugem in tretjem čitanju sprejet.

Premogarska stavka. Nadaljuje se razprava o nujnostnem predlogu posl. Sláma.

Posl. Daszynski polaga v oči gled deset tednov trajajoči stavki vladi na srce, naj naredi premogarski stavki konec. Polemizuje proti popustljivosti vlade napram posestnikom premogokopov — Larisch, Rothschild, Gutmann, nadvojvoda Friderik, — ki so dne 26. svečana t. l. sklenili, da ne sprejmejo tekom ednega leta nobenega (štrajkujočega) delavca v službo. Pritožuje se nadalje o postopanju vladnih uradnikov, ki so občinam prepovedali, dajati revnim in bolnim stavkujočim delavcem južne liste, da ne bi mogli dobivati brezplačnih zdravil. Sovrašstvo do delavcev, da gre celo tako daleč, da ne dovoljujejo babicam prisostvovati pri porodu otrok delavcev. Na drugi strani grozi se celo delavcem, da izgube pravico do prejemščin iz bratovskih skladnic.

Daszynski zahteva, naj vlada že zdaj predloži zakonski načrt. Zavoljo nekega izraza o členu vladarske hiše pokliče ga predsednik Fuchs k redu, zavoljo česar nastane v Schönererjanskih in socialdemokratskih vrstah silen hrup.

Posl. Steiner (kršč. soc. stranka) poroča o svojih poizvedbah glede položaja delavcev v okrožju Ostrava Karvin. Njegovo poročilo svedoči, da je videl razmere le iz solčne strani, ker so mu nasprotniki z raznimi umestnimi medklici in stvarnimi opombami tekom poročila dokazovali.

Ker ni prvi podpredsednik Prade grajal nekega izraza posl. Daszynskega, napadel ga je posl. Gregor (kršč. soc. stranke), na kar je nastal strahovit hrup po zbornici in se je Gregor splošno nazivalo denuncianta.

Posl. Bärenreither (zastopnik ustavovernega veleposredstva) priporočal je s stališča obče gospodarskega, naj se sklene med delodajalci in delavci poravnava, ker bi bila nadaljna stavka za celo državo nevarna.

Nemški naprednjak Primavesi priporoča uvedbo osemurnega časa; nadalje ustanovitev gorskih zbornic, ki naj bi med drugim tekom petih let pripravile pot za uvedbo osemurnega delavnega časa.

Nato je bil predlog za konec razprave sprejet ter glavnim govornikom grof Dzieduszycki določen.

Predsednik prečita resolucijo posl. Reicherta, naj se poljedelski delavci pred dovršenim 19. letom ne sprejemajo v rudokope.

Med stvarnimi popravki nanašajočimi se na Steinerjevo poročilo, opisuje posl. Berner stanovanja delavcev, ki so povsem drugačna nego jih je slikal prvi.

Posl. Daszynski dokazuje, da ni niti on, niti socialno demokratična stranka kriva, da se je pričela stavka. Marveč je baš on najbolj prigovarjal dotičnim delavcem, naj potrpe ter naj se zadovolje s tem, kar jim delodajalci ponujajo. Kriv stavkovanja je pač inženier Woves in njegovo izvajajoče vedenje. K poročilu Steinerjevemu je govoril nadalje še posl. Cinger in končno poročevalec sam.

Poročevalec soc. političnega odseka Kramář želi, naj bi vlada energično postopala v zadevi delavcev in naredila čim preje konec stavkovanja.

Posl. Parish je poročal o pomiloščenju kaznjencev zaradi političnih demonstracij na Češkem.

Posl. Drexel interpeluje ministerskega predsednika zavoljo prepovedi francoske vlade tihoče se razstave avstro-ogrske govede v Parizu. Minister Körber odgovori, da se je vnovič obrnil do francoske vlade, da prekliče svojo prepoved, da pa še ni dobil odgovora.

V legitimacijski odbor je izvoljen poslanec Zimmer.

Seje dne 15. marca. (Interpelacije in odgovori ministrov. — Predlogi. — Razprava o zakonu nanašajočem se na živinsko kugo. — Razprava o zadevi ujm. — Izjave odsekov. — Vladni zakonski predlogi.)

Začetkom seje odgovorili so ministri za uk in bogočastje, železnični in pravosodni na nekatere interpelacije. V obče so odgovori interpelante zadovoljili.

Razprava o zakonu nanašajočem se na živinsko kugo je bila prav mirna in stvarna. Njen pomen pa je bolj poučljivega značaja, ter utegnejo v raznih govorih izražene želje pri obnovitvi imenovanega zakona z Ogrsko priti v poštev.

Poročevalec odseka Skrbensky razpravlja o škodi, katero je povzročila pogodba z Ogrsko glede živinskega prometa tostranski državni polovici. Odsek zahteva, naj se spremeni i pogodba i njene izvršitvene določbe. Omenja nadalje, da dobavljajo manjši posestniki svinje vkljub avarilom sicer prav po ceni iz Ogrske in celo na up. Meja, da se še le takrat zapre, ko se je kuga že v deželo zanesla, in da se je bati, da se tudi goveja živina okuži. Avstrija ima celo zakon, po katerem se okužena živina uničuje, vkljub temu pa se uvažajo okužene svinje. Avstrija ne sme svoje živine na pariški izložbi razstaviti. Dne 14. sušca je celo Rusija prepovedala uvoz avstrijskih svinj.

Posl. Kaiser zahteva, naj se zbornica še danes izreče, hočeli še nadalje trpeti škodo, katero je povzročil §. 14., ali ne. Nadalje prosvetuje zoper to, da odgodi vlada parlament, kadar se hoče z gospodarskimi stvarmi baviti.

Pfeifer (Slovenec) toži o škodi, katero povzročuje dolenski strani prevoz okuženih svinj na Tirolsko ter zahteva, naj se sklene z Ogrsko nova pogodba, katera bo Avstriji več koristila.

Posl. Türk se pritožuje o škodi, katero povzročuje avstrijskemu poljedelstvu uvoz svinj iz Rumunjske v Bukovino.

Naprednjak Lecher opozarja, da je bila Avstrija do že imenovane pogodbe iz leta 1899 popolnoma neodvisna in samostojna, da je bila edino le z ozirom na vzajemnost omejena. To stališče pa da je Avstrija ostavila, ter se je sklenila pogodba z Ogrsko na podlagi one z Nemčijo iz leta 1891. Leta dogovor pa ne odgovarja nikomur, najmanj pa poljedelcem, ker je povzročil, da je izvoz popolnoma nesiguren in

ker kaže preveč zaupljivosti. Da je država mesto te takomenovane certifikatne politike uvedla politiko nadzorovanja mej, ustvarila bi bila veliko boljšo podlago za živinski promet. Pri sklepanju pogodbe z Ogrsko imela je država mnogo ugodnosti, katerih se pa ni poslužila. Stališče vzajemnosti pa je napram Ogrski popolnoma napačno, ker Avstrija ne uvažja Ogrsko skoro nič, nobene živine, pač pa je uvažja Ogrska prav mnogo k nam. In ravno ta okolnost je vevažna za Avstrijo, ker ji je ponujala izdatno orožje nasproti Ogrski.

Generalni protigovornik Grossmann imenuje položaj, kakršnega je ustvarila avstrijsko-ogrska pogodba, škandalozen. Vsled nje da trpé ne samo odjemalci, ampak tudi proizvajalci. Predlaga dodatno k odsekovemu predlogu, naj se vlada pozove, da poskrbi, da se do nove pogodbe povrnejo oškodovancem stroški iz državne blagajne.

Posl. Peschka želi, naj se zdravstvena preiskovanja ne vrše na kraju, kamor je živina namenjena, ampak na meji, ter naj se uvoz takozvanih rejnih svinj brezpogojno prepove.

Nato priporoča poročevalec Skrbensky, naj se sprejme odsek predlog: vlada se pozivlje da se uvažujoč škodljivost ces. naredbe z dne 21. oktobra 1899 prične takoj z Ogrsko pogajati o novi pogodbi, ki bo boljše odgovarjala najvitalnejšim koristim tostranskih poljedelskih slojev. Predlog je bil sprejet, dočim se je predlog poslanca Grossmanna odklonil in se je ta razprava prekinila.

Drugi predmet je razprava o predlogih tihočih se nujnih gospodarskih potrebščin.

Posl. Funke predlaga, naj se vsi ti predlogi, o katerih je dotični odbor že sklepal ali pa če bi do jutri sklenil, postavijo na dnevni red jutrajšne seje.

Posl. Kaiser predlaga, naj se o vseh do jutri rešenih predlogih v zbornici ustno poroča. Oba predloga sta sprejeta.

Posl. Pergelt vpraša načelnika proračunskega odseka, hočeli še v zadnji uri sklicati sejo proračunskega odseka ali ne.

Načelnik Začek odgovarja, da se je sicer odseku koncem svečana določil rok štirinajstih dni, da je hotel pri zadnji seji izposlovati volitev poročevalca, da pa ga je odsek na prosil, naj se poročevalec voli pri prihodnji seji. Začek meni, da ko bi bil odsek o uravnavi učiteljskih plač tudi zbornici poročal in bi bila leta o tem kaj sklenila, bi učiteljem ne bilo prej pomagano, dokler ne sklenejo dotičnega zakona deželni zbori.

Interpelant ga zavrne, da odsek nima o tem soditi, kedaj se uresničuje učiteljske zahteve, ampak da ima le skrbeti, da stori odsek svojo dolžnost.

Posl. Iro interpeluje ministerskega predsednika, zakaj se ni njegova pred 18 dnevi vložena interpelacija v zbornici prečitela in kritikuje ostro postopanje predsednikovo.

Trgovinski minister predloži zbornici načrt o krošnjarskem zakonu.

Istotako poda finančni minister zakonski načrt o premembi zakona glede sirotinskega premoženja.

Načelnika železničnega in socialno-političnega odseka poročata o delovanju odsekov ter izjavi načelnik poslednjega odseka, da ne zahteva več, da bi se socialno-politični odsek proglasil permanentnim, ker je vlada predložila krošnjarski zakonski načrt.

Celjske in štajarske novice.

(Deželni zbor štajarski) se je, kakor večina deželnih zborov, sešel včeraj k prvi seji. Slovenski poslanci se seje niso udeležili in sploh ne pojdejo v deželni zbor. Razmere nastale so take, da Slovenci v Gradcu nimajo kaj iskati in dokler vlada teh razmer ne predružači, je vsako skupno delovanje nemogoče.

(Celjani, Mariboržani, Ptujčani itd. poslajste!) V Lincu je tudi sklenil občinski zastop imenovati neko ulico po Bismarcku. Deželni odbor pa je na predlog deželnega glavarja ednoglasno ta sklep uničil z motivi: o, da je ta sklep pripraven, patrijotično mišljenje ednega dela mestnega

prebivalstva užaliti. Štajarski deželni odbor se seveda s svojim glavarjem vred ni niti malo spodbikal nad enakimi izdajalskimi sklepi naših, v nemškutarskih rokah se nabajajočih mest, in vendar smo v teh mestih Slovenci v mnogo večjem številu, nego so patrijotični Nemci v Lincu. Z nami vred pa je užaljenih tudi več neokuženih Nemcev, tako, da smemo reči, le peščica pruskih okuženecv uganja pri nas neslane Bismarckove ceremonije. Tudi to je važna točka naših deželnih in državnih poslancev.

(Sokolov jour fixe) je privabil pretečeno soboto zvečer skoraj vse naše narodne družine v „Narodni dom“. Za umetniški užitek so skrbeli tamburaši pod vodstvom g. Volovška, smešno-zabavni spored pa sta izvajala gg. Salmič in Perdan. Krasna je bila alegorija, katero je z umetniškim okusom napravil g. Bančan. Dobro bi bilo večkrat v zimskem času prirediti take zabavne večere v — neprisljeni obliki.

(Peš okoli sveta.) Danes se je oglašil v našem uredništvu žurnalista gosp. Evgen Gruard-Woeston iz Francoske, ki gre peš okoli sveta. Prehodil je že peš, kar ima uradno potrjeno, Angleško, Holandsko, Belgijo, Nemčijo, Švico, Francijo, Španijo, Maroko, puščavo Saharo, Egipt in Italijo. Od tod potuje v Gradec, Dunaj in naprej v Rusijo, Perzijo, Kitajsko itd. — Celjska fakinaža, na čelu ji Ochoa, seveda tudi takih ljudi ne more pustiti v miru. Prav, naj zvedo tudi Francozje o celjski kulturi.

(Dr. Mravlag obsojen.) Znani širokoustni dr. Mravlag, osmelil se je pri zadnji porotni obravnavi proti listu „Deutsche Wacht“, kateri list je tožil tudi dr. Sernec, napasti dr. Serneca in mu je očital, da je neko Strobecker v svoji lastni pisarni otepel. Dr. Sernec tožil je radi takega obrekovanja in žaljenja časti ter je bil dr. Mravlag v soboto pred okrožnim sodiščem obsojen na 40 gl. globe in poplačanje stroškov. — Dr. Mravlag v svojih zagovorih rad napada osebno, da bi dal zagovorom večji efekt, ker juridično ne bode posebno podkovan, zato pa je prav, da je dr. Sernec pokazal, pot, kako je postopati proti takim drznežem in mi svetujemo vsakomur, da postopa tudi tako, da se mlademu dr. Mravlagu dokaže, da tudi njemu niso dovoljene surovosti in osebne žaljitve.

(Ustrelil se je) infanterist 87. pešpolka v Celju Avgust Plesivčnik iz Pliberka na Koroškem. Želje po zeleni Italiji niso mu dale miru, da bi odslužil tri leta in se je raje končal, kakor bi čakal izpolnitve svojih želja.

(Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj) zboruje dne 1. aprila t. l. točno ob pol 11. uri dopoldne v okol. deški šoli z naslednjim sporedom: 1. Petje. 2. Zapisnik. 3. Društvene zadeve in nasveti. 4. O tesnejši organizaciji spodnještajarskega slov. učiteljstva; poroča tovariš F. Krajnc — Celje. 5. Kaj ukreniti, da bi postale vel. počitnice pri nas ednotne? Govori tovariš S. Exel — Vojnik. 6. Iz šolske prakse. K obilni udeležbi vabi vljudo odbor.

(Nemška maščevalnost) O gausni gonji nemških Celjanov proti mirnemu nemškemu poštenjaku lončarju Altzieblerju smo že govorili. Sedaj se govori po mestu, da je celjska „tajna zarota“ izvalila nekega lončarja iz graške okolice, da se naseli v Celju, samo, da bi uničil neljubega jim meščana. Novi lončar se imenuje Medved. Tu se vidi nemška doslednost. Pristnega Nemca hočejo pregnati s slovenskim rene-gatom. Slovenski odjemalci pa ostanejo gotovo vsi pravičnemu Altzieblerju i nadalje zvesti.

(Za žganjetoče.) Celjsko okrajno glavarstvo je ukazalo, da morajo vsi žganjetoči, ki niso v zvezi z drugo gostilniško obrtjo, zapirati svoje prostore v nedeljah in praznikih o poldne, v delavnikih pred nedeljami in prazniki pa o 5. uri popoldne.

(Rudo smejo slediti) v celjskem rudarskem okolišu Josip Resch, rudniški oskrbnik v Golubovem, Josip Frank, rudniški oskrbnik v Krapini in Ivan Recher, trgovec v Golubovcu v dobi ednega leta.

(Duhovniške premembe.) Č. g. Josip Žičkar, kn. šk. svetovalec in župnik v Vitanju, je dobil nadžupnijo v Vidmu. Umrl je dne 23. t. m. č. g. Vilibald Venedig, duhovnik nemškega viteškega reda in župni upravitelj v Ormožu, star 54 let.

(Učiteljske premembe.) G. Fran Breznik, učitelj v Breznem, je imenovan suplantom na vadbici c. kr. učiteljšča v Mariboru, Stalnim učiteljem na svojih dosedanjih mestih so imenovani gg.: Oskar Žolnir in Štefan Kos v Makolah, Friderik Marinič pri Sv. Marku niže Ptuja, Josip Troha v Zavrču ter Alojzij Majcen, učitelj v Št. Jurju, na Ščavnici za Sv. Andraž v Slov. goricah, Dragotin Pribil, učitelj pri Sv. Antonu v Slov. goricah za Črešnjevce pri Slov. Bistrici, gđc. Ljudmila Lilek v Novi cerkvi pri Ptuj in gđc. Marija Luknar v Reki pri Mariboru.

(Potrjena izvolitev.) Deželni šolski svet je potrdil gg. Ivana Zotter, nadučitelja na Gomilskem in Antona Žagar, nadučitelja na Gorici učiteljskim zastopnikom v okrajnem šolskem svetu, in sicer prvaga za Vransko, drugega za Gornji Grad.

(Za učiteljska moška ročna dela) osnuje v Gradcu učitelj meščanske šole Fr. Schöpfer ferialni kurz od 10. julija do 25. avgusta. Oglašati se je neposredno pri omenjenem učitelju, kateri daja vsa pojasnila.

(Umrl je) dne 22. t. m. v Briksenu na Tirolskem č. o. František Blanko Zagadin, doma v Sesterzah pri Majšpergu. Pokojniku je bilo še le 27 let ter je bil v svoji domovini ter med nekdanjimi tovariši zelo priljubljen. Lahka mu zemlja v tujini!

(Slovenska šola ptujske okolice) si je dala zopet napraviti fresco slike Slomška in Komenškega na pročelju poslopja. Prejšnji sliki je lansko leto nemška kultura po noči zamazala z barvami. Sodišče se zločincev ni zasledilo, se je pač zločin storil na slovenski šoli. Sliki z napisi staneta 240 kron, kateri znesek so darovali slovenski rodoljubi.

(V Dornovi pri Ptuj) je zgorela hiša ter gospodarsko poslopje s svinjarni vred. To je v tej vasi v treh mesecih že tretji požar.

(Ljutomeraki občinski zastop) je imenoval vpokojenega ravnatelja celjske meščanske šole v Celju, Karola Sponda načelnikom nemške ljudske šole. Tako bo imel mož tudi „v pokoju“ priliko prednjačiti mladini s svojim nemškim mišljenjem.

(Iz Cezanjevca pri Ljutomeru) se nam poroča, da hočejo nekateri razna dela pri tamšnji šoli na vsak način izročiti nekemu Židu iz Ljutomera, ki je že zdaj izjavil, da bode bodoče leto pri občinskih volitvah z Nemci volil. Lepi narodnjaki so to!

(Ljutomerski nemškutarji) začeli so se že pripravljati za občinske volitve bodočega leta. Aleksander sestavlja imenik, Julče Rajtguzen bi tudi rad tako ali tako pomagal; oče Švarc pa posameznim pri-sege „doli“ jemljejo. No, Jakec ne bode kaše pihal in neki gospodje na pazijo, da se ne bodo kesali dražiti naše slovenske prebivalstvo. Vsaka pesem je le en čas lepa.

(Na smrt obsojeni ropar.) Mariborski porotniki so obsodili na smrt na vešalab 20letnega Francka Lapornika iz Litmerca ker je dne 30. oktobra t. l. na potu v Mekotnjak v družbi 19letnega Jos. Lasiča ubil in oropal Jakoba Ščotariča. Priropani znesek je znašal le 3 gl. 60 kr. Sokrivec Lasič je dobil 10 let težke ječe.

(Strpljivost in nestrpnost.) Mariborska čitalnica je hotela prirediti pretečeno nedeljo v ondodnem „Narodnem domu“ gledališčno predstavo „Cvrček“ ter je umljivo, da je dala po mestu pribiti lepake na odmerjenih vogalih, saj sme to vendar po drugod storiti vsakdo, bodisi v domačem ali turskem jeziku, da le plača stroške za to. Graškim listom pa se dopisuje v tej stvari, kakor da bi se mariborske nemške hiše podirale, češ, da je malomarnost nemških posestnikov, da trpijo slovenske lepake na svojih hišah, taka vabila da oskrunjajo njih hiše itd. To hujskanje se je seveda podalo v očitiden namen, naj bi mariborska fakinaža vendar storila svojo dolžnost po celjskem zgledu. Poglejmo pa v naša slovenska mesta n. pr. Ljubljano, da vidimo, kje je strpljivost, kje pa nestrpnost.

(Star samomorilec) V Gradcu je skočil v Muro 83letni Franc Krainer ter utonil.

(Neareča.) V Rušah so podirali dne 17. t. m. velik oreh. Veje padajočega drevesa so zadele Maroltovo dekle, ki je pri potoku prala, s tako silo, da je drugi dan umrla.

(Mrtveca so našli) v nekem gozdu tik Razvanja pri Mariboru. Mrtveca je 29 let stari čevljar Fr. Ros, katerega je že iskal delj časa celjski magistrat. Oblečen je bil samo v srajco. Truplo je že močno trobnelo.

(Streljanje proti toči.) Deželni odbor štajarski je sklenil, da v slovenjebistriški okolici na južni strani Pohorja postavi 40 strelšč proti toči, ako se vinogradniki zavežejo, da bodo preskrbeli smodnik in streljanje. Pri shodu dne 22. t. m. je bil izvoljen poseben odbor, da obravnava z deželnim odborom. Po nasvetu gosp. Stigerja je bil predsednikom izvoljen g. dr. J. Vošnjak, ki se je zraven njega koj iz početka najbolj zanimal za to stvar. Od navzočih se je 30 podpisalo, da preskrbe strelšča s smodnikom. Na vsakem strelšču bo postavljena koliba ter bo v nji prostor za strelca ločen od prostora, kjer stoji štiri metre visok železen nadstavek, skozi katerega se strelja. Topičev bo pač 19 cm visokih, v katere se nabaša po 15 dek smodnika. Ako se bo ta poskus dobro obnesel, o čem smo tukaj po štiriletnih dobrih uspehih prepričani, bodo tudi drugod z večjim upanjem se lotili streljanja proti toči. S topiči in nadstavki bo strelšča preskrbela tovarna Greinitzeva pri Brucku, v kateri je vodja Sušnik že tam delal poskuse z različnimi aparati, da se prepriča, kateri najbolj vpliva na oblake.

Občni zbor pol. in gospodar-skega društva v Ljutomeru.

V Ljutomeru vršilo se je dne 19. marca t. l. izredno dobro obiskovano zborovanje sloven. političnega in gospodarskega društva, pri katerem sta poročala poslanca dr. Gregorec in dr. Rosina. Po navdušeno sprejetih poročilih izreklo se je poslancema zaupanje in zahvala ter so se sprejele sledeče resolucije:

a. Slovenski narod potrebuje za svoj razvitek neobhodno lastnega vseučilišča, katero naj vlada ustanovi v Ljubljani za južne dežele avstrijske, oziraje se primerno na predavanje v slovenskem jeziku.

b.) Slovenci na Štajarskem zahtevajo izločitev slovenskega ozemlja izpod graškega nadsodišča in ustanovitev nadsodišča v Ljubljani za slovenske pokrajine.

V ta namen je želeli, da se vse slovenske občine na Štajarskem vsako leto oglašijo s primernimi prošnjami na primernem mestu.

c.) Navzoči g. državni poslanec se naprosi, predlagati ob prvi priliki v državnem zboru ustanovitev slovenske državne obrtne šole na južnem Štajarju.

d.) Ker je deželni zbor štajarski v zadnjem zasedanju pokazal, da nasprotuje ustanovitvi potrebne meščanske šole s slovenskim učnim jezikom, pozivlja se vlada, da skrbi ona za ustanovitev takih meščanskih šol na južnem Štajarju.

e.) Zbrani zborovalci izjavijo, da želijo Slovenci na Štajarskem posebni oddelek dež. šol. sveta za slov. pokrajine, — lastni oddelek v c. kr. namestnji ter v narodnostnih zadevah uvedbo deželnega zborovanja po kurijah.

Pri tej priliki slovesno ugovarjajo zoper ravnanje tistih deželnih odborikov štajarskih, kateri so sklicali protestni shod zoper imenovanje šolskega nadzornika za slovenske šole na Štajarskem, in še posebej zoper takratno udeležitev ljutomerskega župana, kateri ni imel v to ime nobenega pooblastila od svojih občanov, med katerimi je samo 414 zapisanih Nemcev in nad 647 resničnih Slovencev.

Druge slovenske novice.

(Imenovanje.) Državni pravdnik v Novem mestu, g. Rajko Schwinger je dobil naslov in značaj višjesodnega svetnika.

(Osebnosti.) Okrajni komisar baron Schönberger je prideljen okr. glavarstvu v Kranju, a okrajni komisar Domicelj pa deželnemu šolskemu svetu.

(CXX. odborova seja) „Slovenske Matice“ vrši se v sredo dne 28. sušca t. l. ob petih popoldne v društveni pisarni. Spored: 1.) Naznana predsedstva. 2. Potrditev zapisnika o 119. odborovi seji. 3. Poročilo književnega odseka. 4. Poročilo tajnikovo. 5. Slučajnosti.

(I. slovenska slikarska in kiparska razstava.) Meseca septembra t. l. se namerava prirediti v „Mest. domu“ v Ljubljani razstava izvirnih umetniških del. Ker odbor ne ve za vsa sedanja bivališča sloven. umetnikov, se obrača potom časopisja do vseh naših umetnikov s pozivom, da blagovole odboru čim prej naznani, ali se menijo razstave vdeležiti in s kolikimi deli.

(Učitelji-meteorologi.) Iz poslednjega izveštja c. kr. vodopisnega osrednjega zavoda posnamemo, da so slovenski učitelji v sledečih krajih Savskega porečja oskrbovali toploterske in vodo pisne razmere: 1. Kranjska gora (J. Bregar), 2. Sorica (J. Armič), Škofjaleka (F. Papa), 4. Zgornji Tuhinj (F. Matenšek), 5. Moravče (J. Toman), 6. Ihan (V. Sadar), 7. Komenda (B. Zoré), 8. Tunice (M. Kalan), 9. Stari trg pri Rakeku (K. Gašperin), 10. Cerkljica (K. Dermelj), 11. Borovnica (F. Kozjak), 12. Trbovlje (F. Volc), 13. Luče (F. Zemljč), 14. Gornji Grad (F. Kocbek), 15. Vransko (S. Meglič), 16. Slivnica (T. Kurbus), 17. Sv. Jurij ob juž. žel. (A. Peternel), 18. Vitanje (A. Hotbauer), 19. Vojnik (J. Košutnik), 20. Laško (K. Valentinič), 21. Loka pri Zidanem mostu (M. Iglar), 22. Krško (I. Lapajne), 23. Račna (J. Grm), 24. Dobropolje (M. Hudovernik), 25. Ambrus (J. Tomažič), 26. Grm (A. Lapajne), 27. Raka (Lunder), 28. Pišce (A. Kokot), 29. Šmarje pri Jelšah (F. Jurkovič), 30. Sodrčica (M. Vrbič), 31. Matlika (V. Burnik).

(Vinško-gliniška pošta) se je preselila zopet z Glinca na Vič.

(Žganje je umorilo) dne 22. t. m. na Trati pri Škofji Loki 35letnega dninarja Balantovega Urbana iz Virmaš.

(Kopeli v Trzinu) je kupil od dr. Rabla princ Thurn-Taxis.

(Pedagoško društvo v Krškem) bode v četrtek, 3. maja t. l. ob 10 uri dopoldne zborovalo v šolskem poslopiju v St. Jerneju na Dolenjskem v spomin stoletnice rojstva Antona Mart. Slomškega. Dnevni red: 1. Anton Martin Slomšek, 2. Razgovor o spisu „Učiteljski pravnik“, 3. Nasveti.

(Roparji so napadli) dne 20. t. m. posestnika Jurija Hogeja na cesti pri Kočah, na Dolenjskem, ko se je vračal s sejma v Kočevju. Pobili so ga s poleni na tla ter mu vzeli 720 kron.

(Logaški okrajni šolski svet) je odpravil tajno kvalifikacijo učiteljstva.

(Županom v Pliberku) je imenovan posestnik in mesar Fr. Nemeč. Ime ga znači!

(Umrli je) v celovškem uršulinskem samostanu 40letna č. sestra Posnak, doma iz Sloven. Bistrice.

(Nesreča na Koroškem) V Žigariči pri pri Rožu je ubito pri spuščanju drevo posestnika Janeza Kumer. — V Medgorjah je padla 4letna Tribnikova hčerka v škaf vrele vode ter se zadušila. — V Podgradu je pri razstrelbi skal dinamit raztrgal Bricejevega Blaža.

(Opuščeni notarski mesti) Pravosodno Ministerstvo je dalo opustiti osmo notarsko mesto v Trstu ter notarijat v Risanu v Dalmaciji.

(Posojilnica v Voloskem) imela je lani 102483 K 18 h prometa; čisti dobiček je znašal 5.833 K 59 h in rezervni fond pa 2.404 K 07 h.

(Umrli je) v Zaloščah pri Dornbergu pri Gorici Terezija Rojč, mati goriških rodoljubov, zdravnikov dež. poslanca dr. A. Rojca in dr. Ferd. Rojca. R. i. p.!

(Pogajanja med slovanskimi in laškimi poslanci v Istri) niso še privedla do sporazumljenja. Za včeraj dne 26. t. m. je sklical istrski deželni glavar laške deželne poslance v Poreč, da se dogovore o slovanskih zahtevah.

(Nov hrvaški odvetnik v Istri) Pazinski zupan dr. Šime Kurelič je položil odvetniški izpit ter ostane kot odvetnik v tem mestu.

(Osebnost.) V pokoj je šel ravnatelj državne gimnazije v Kopru Jakob Capuder.

Politični pregled.

(Državni zbor) se je odgodil s 25. t. m. Ministerski predsednik je o tem že obveštil pisмено zbornično predsedništvo. Državni zbor se ne snide, dokler ne bodo dognana pravna pogajanja med Nemci in Čehi.

(Pokroviteljstvo rudečega križa), katero je imela dosedaj nadvojvodinja Štefanija, je poverjeno hčerki nadvojvodinji Elizabeti. Za nadvojvodinjo Elizabeto se je ustanovil tudi dvor, ki se je razdružil za nadvojvodinjo Štefanijo ob možitvi.

(Volilni red za gališki deželni zbor) je dobil cesarjevo potrjenje. Z novim volilnim redom je ustrezno pač takozvani „šlahti“, ne pa pravim volilcem, kajti pomnoži se le število virilnih zastopnikov in zastopnikov mest Levov in Krakov.

(Poljski pisatelj Henrik Sienkiewicz) je odlikovan od našega cesarja s „častnim znamenjem za umetnost in znanstvo“. To je najvišje odlikovanje v naši državi za pisatelje, pesnike in umetnike.

(V ogrskem ministerstvu) se pričakuje po Vel. noči večja prememba. Vsekakor odstopi naučni minister Wlasiez, pa niti Szellov sedež ni posebno trden.

(Med Srbijo in Črnogoro) so pretrgane diplomatske vezi. Srbski poslanik polkovnik Mašin je odšel s Cetinja. Za to razrušenje ima baje „zasluge“ tudi avstrijski zunanji minister grof Goluchowski. Splòh je na Balkanu tako ne mirno ozračje, da je že celo Avstrija ukrenila v Bosni in Hercegovini nekatere varnostne priprave.

(V Črnigori) se izvršijo v kratkem času splošne premembe v upravi ter je ruski odposlanec po večmesečnem proučevanju že izdelal knezu načrte.

(Srbski razkralj Milan grozi) V Nišu je izjavil nedavno Milan pred zbranimi častniki: „Vedite, da če bi bil prisiljen ostaviti to zemljo, če bi ruske špetke(?) se pokazale močnejše nego moje pravo(!), podpalim pred svojim odhodom ves Balkan ter napravim tako zmešnjavo, ki bo težko kedaj odstranjena. Vem, kako bi se maščeval.“ Dobro, da se tega maščevanja nikdo ne boji.

(Poroka bolgarskega kneza Ferdinanda.) Vedno bolj se povdarja po časopisju, da se namerava poročiti bolgarski knez Ferdinand z neko rusko veliko kneginjo ter pristopi v tem slučaju k ruski pravoslavni cerkvi.

(Italijanski parlament) se kmalu razpusti. Poslanci opozicije napravijo oklic na volilce.

(Pomiloščenje na Francoskem) Predsednik Loubet je pomilostil 50 političnih kaznjencev; med temi tudi barona Christianija, ki je svoječasno pri dirki udaril javno predsednika s palico ter bil zato obsojen v štiriletno ječo.

(Ruske zahteve do Turčije) Ruska vlada zahteva od Turške, da ne sme v pokrajinah Črnega morja nobene železnice zidati s tujim kapitalom. Ako pa boče turška vlada sama zidati železnice, sporazumeti se mora o tem z rusko vlado, katera je tudi voljna pripomoči z denarjem, če bi ga Turčiji nedostajalo.

(Nova trozveza.) Nekateri listi poročajo, da se snuje nova trozveza med Nemčijo, Anglesko in Zedinjenimi državami.

(Vojna v Afriki) Namesto v Pretorijo dospel je lord Kitchener v Priesko ter vzel Burom par pušek in nekaj streliva. Za to pa so Buri pri Bethuliji popolnoma premagali angleškega generala Gatacreja. Ujetih je veliko število Angležev. S tem so si Buri osigurali najvažnejšo postojanko, kjer se križajo vse železnice, ki bi zamogle koristiti Robertsu. Nad 4000 angleških vojakov je že pred koncem bitke zbežalo z orožjem vred. Govori se, da se namerava obe južno afriški republiki združiti, katerim bi bil predsednik Krüger, dočim bi bil Steyn vrhovni vojni poveljnik.

Loterijske številke.

Trst 24. marca 1900: 62, 9, 24, 10, 26.
Linc „ „ „ 19, 67, 55, 89, 1.

Trgovina z mešanim blagom in domačimi pridelki

v prijaznem kraju v Savinski dolini tik farne cerkve, se radi družinskih razmer proti takojšnjem plačilu odda. Letni promet 40.000 kron; blagohotne ponudbe pod „6000 K“ na upravn. ništvo tega lista.

(139) 3—1

A. Schlauer
koncesijonirana zaloga za razpošiljanje razglednic
Gradec, Griessgasse 22
(samo na debelo).
Nove zaloge v vsakem jeziku po znižanih cenah.
(138) 1

Na znanje!

Svojim cenjenim gostom in slavnemu občinstvu iz Celja in okolice vljudo naznanjam, da imam gostilno na Bregu zopet v lastni oskrbi, kjer točim kakor poprej priznana izborna pristna vina ter pestrežem vsak čas z okusno toplo in mrzlo kuhinjo.

Priporočam se starim in novim gostom v obilen obisk ter se bilježim z velespoštovanjem

Ivan Rada
na Bregu št. 10.

(137) 2—1

Lepo posestvo

v Trnovljah blizu Celja, h. št. 31, se pod ugodnimi pogoji proda. Hiša je zidana, zraven gospodarsko poslopije, ter blizu 7 oralov zemlje. Ker stoji hiša ob okrajni cesti, je posebno pripravna za gostilno ali trgovino.

Več povesta krčmarja Bogatin v Škofji vasi, hiš. št. 3 (121) 3—3

Razprodaja.

Malo nošene moške obleke, perilo, 2 obleki za dame, pohištvo ter drugi rabljivi predmeti so zaradi prodaje na ogled vsaki dan od 9.—11. ure dopoldne in 3.—5. ure popoldne

Hermanova ulica št. 12 v Celju.

Stanovanje

v I nadstropju na ulico, s tremi sobami, kuhinjo in poleg pripadajočimi prostori je za oddajo 1. majnika t. l. v Graški ulici št. 19.

UČENKA

krepkega in zdravega sprejme takoj
F. E. Vošnjak, pekarski mojster v Celju

PRODAJALKA

spretna trgovine mešanega blaga, se sprejme v prodajalni na deželi. (130) 3—3

Kje? pove upravništvo tega lista

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravi bobovi kavi, ki vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda“.

Dobiva se povsod.

(140) 8—1 Zaloga pri

IVAN JEBAČINU v Ljubljani.

Raznašalec

poštenega in pridnega mladeniča sprejme takoj

(118) 3—3 **Ivan Vrečko**

sladničar v „Narodnem domu“.